

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos
Specialiųjų tyrimų tarnybai
dokumentai@stt.lt

2023-03-30 Nr. (1.1.21-60) 10- 1487

DĖL ŠAKINĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SISTEMOJE 2020–2022 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANO VYKDYMO 2022 METAIS

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija) vadovaudamasi Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-2521 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Programa) 47 punktu, teikia Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT) informaciją apie Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programos įgyvendinimo priemonių plano (toliau – Planas), vykdymo eigą ir Plano priemonių įgyvendinimą 2022 metais:

1. TIKSLAS. Sveikatos sistemoje įdiegti bendrus elgesio standartus.

1.1. UŽDAVINYS. Tobulinti antikorpupcinę aplinką ir valdyti interesų konfliktus.

1.1.6. priemonė: *kasmet teikti ASPĮ darbuotojų etikos taisyklių taikymo rezultatus, apibendrintus skundus dėl darbuotojų etikos taisyklių pažeidimo, etikos taisyklių nuostatų laikymosi kontrolės, etikos komisijos posėdžiuose priimtus sprendimus.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus pasiektas įgyvendinant 1.1.5. priemonę 2021 metais. Šiai priemonei atskirai kriterijus nenumatytas.

Įgyvendinta. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – ASPĮ), kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina Sveikatos apsaugos ministerija, turi pasitvirtinusios Etikos komisijas. Daugelio įstaigų Etikos komisijos skundų nėra gavusios. 6 ASPĮ Etikos komisijos išnagrinėjo bendrai 14 darbuotojų skundų, daugeliu atvejų skunduose pateikta informacija nepasitvirtino, dviem atvejais informacijai pasitvirtinus, gydytojai buvo išpėti arba pateiktos rekomendacijos dėl etiško elgesio. Visos ASPĮ teikia ar rengia ataskaitas (už praėjusius kalendorinius metus turi ataskaitas parengti iki einamų m. I ketv. pabaigos) apie darbuotojų etikos taisyklių taikymo rezultatus, apibendrintą informaciją apie skundus dėl darbuotojų etikos taisyklių pažeidimo, etikos taisyklių nuostatų laikymosi kontrolės, etikos komisijos posėdžiuose priimtus sprendimus. Informacijos apie priemonės įgyvendinimą nepateikė 4 ASPĮ.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

2. TIKSLAS. Didinti visuomenės antikorpupcinį sąmoningumą, netoleranciją korupcijai ir skatinti sveikatos sistemos sektorių veikti skaidriai ir sąžiningai, netoleruojant korupcijos ar kito nesąžiningo elgesio.

2.1. UŽDAVINYS. Didinti įstaigų veiklos viešumą ir atskaitingumą visuomenei.

2.1.1. priemonė: *organizuoti ASPĮ ir pacientams atstovaujančių organizacijų diskusiją apie pagarbos, pasitikėjimo ir atsakomybės ugdymą tarp medikų ir pacientų.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 1: *suorganizuota diskusija (-os) tarp ASPĮ medicinos personalo ir pacientus atstovaujančių organizacijų apie pagarbos, pasitikėjimo ir atsakomybės ugdymą tarp medikų ir pacientų.*

Neįgyvendinta. Iš 24 ASPĮ, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 d. įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, šią priemonę įgyvendino tik 3 ASPĮ, viena įgyvendino priemonę iš dalies.

Nacionalinis vėžio institutas (toliau – NVI) yra socialinės akcijos „Minios balsas“ partneris. Tai formatas, skirtas aptarti su gydymu nesusijusias, tačiau pacientams svarbias problemas, dalyvaujant pacientams, onkologams ir politikams.

NVI glaudžiai bendradarbiauja su pacientus vienijančiomis organizacijomis, tokiomis kaip Nacionaline krūties ligų asociacija, Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija.

NVI įgyvendina iniciatyvą – „Pacientų forumas“, kuris skirta vystyti diskusijas tarp onkologų ir pacientų. Formatas viešas, siekiant atviresnio ir didesnio visuomenės įsitraukimo į „Pacientų forumo“ renginius kviečiami žurnalistai. 2022 m. spalio 6 d. „Pacientų forumo“ metu buvo organizuota konferencija „Ar paveldimas krūties vėžys? Genetinis paveldimumas – kas tai?“, kuriame dalyvavo drauge onkologai ir žurnalistai.

2022 m. NVI tęsė 2020 m. pradėtą viešą diskusiją „Minios balsas“ – krūties vėžiu sergančių pacienčių poreikiai + onkologai + sveikatos politikai. 2022 m. NVI pradėjo projektą „Genetinis tyrimas mamoms ir dukroms“, skirtą viešinti informaciją apie genetinių tyrimų naudą. Šio projekto metu yra atliekami nemokami tyrimai.

2022 m. rugsėjo 11 d. NVI dalyvavo renginyje „Vilniaus maratonas“, kurio metu onkologai dalyvavo susitikime su visuomene, ragindami moteris aktyviau dalyvauti patikros programoje. 2022 m. spalio 6 d. „Pacientų forumo“ metu konferencija „Ar paveldimas krūties vėžys? Genetinis paveldimumas – kas tai?“ drauge su NVI onkologais + žurnalistais.

Taip pat NVI veikia Paciento mokykla, skirta atsakyti pacientams į klausimus, susijusius su gydymu.

Palangos vaikų reabilitacijos sanatorija „Palangos Gintaras“ 2022 m. spalio 26 d. organizavo administracijos ir vaikus lydinčių asmenų susitikimą.

Respublikinė Vilniaus psichiatrijos ligoninė suorganizavo dviejų dienų mokymus „Atsigavimo koncepcija ir jo svarba teikiant psichikos sveikatos paslaugas“ apie paciento įgalinimą ir pagarbaus santykio kūrimą. Mokymuose dalyvavo nevyriausybinės organizacijos bei pacientų atstovai.

Utenos ligoninės Priėmimo – skubios pagalbos skyrius kartu su Utenos kolegija organizavo tyrimą, siekiant pagerinti medikų ir pacientų tarpusavio bendravimą ir bendradarbiavimą, ugdant pagarbą ir pasitikėjimą.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

2.1.2. priemonė: *parengti standartizuotą pacientų apklausos apie pacientų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis lygi klausimyną.*

Šiai priemonei atskirai kriterijus nenumatyta.

Įgyvendinta. Sveikatos apsaugos ministerija įgyvendina priemonę - „Sukurti ir įdiegti pacientų grįžtamojo ryšio (įskaitant pacientų pasitenkinimą) apie suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas vertinimo įrankį, panaudojant informacines technologijas“. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. V-1047 „Dėl darbo grupės sukurti ir įdiegti pacientų grįžtamojo ryšio (įskaitant pacientų pasitenkinimą) apie suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas vertinimo įrankį pasirinktose ASPĮ, panaudojant informacines technologijas sudarymo“ buvo sudaryta darbo grupė, kuriai buvo pavesta iki 2023 m. gruodžio 31 d. sukurti ir įdiegti pacientų grįžtamojo ryšio (įskaitant pacientų pasitenkinimą) apie suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas vertinimo įrankį pasirinktose ASPĮ, panaudojant informacines technologijas. Darbo grupė posėdžių metu susipažino su ASPĮ (tiek esančių Sveikatos apsaugos ministerijos pavaldume, tiek privačių) turima gerąja praktika ir įdiegtais įrankiais. Taip pat buvo surinkta ir susipažinta su Europos Sąjungos šalių patirtimi. Darbo grupės parengtas pacientų pasitenkinimo sveikatos priežiūros įstaigų paslaugomis klausimynas (adaptuotas stacionariųjų ir ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų gavėjams) (toliau – klausimynas) buvo pateiktas vertinimui Mykolo Romerio mokslininkams ir

atsižvelgiant į pateiktas pastabas buvo pakoreguotas. Klausimyno pildymo patogumas buvo išbandytas tarp skirtingų amžiaus grupių asmenų.

Klausimynas patvirtintas 2022 m. gruodžio 12 d. Į grįžtamojo ryšio anketas (klausimyną) yra įtraukti ir klausimai dėl mokamų/nemokamų paslaugų, kyšio prievartavimo ir kt. Planuojama, kad klausimynas pacientams (išreiškusiems sutikimą gauti informaciją) bus siunčiamas elektroniniu paštu. Stacionarines paslaugas gavusiems pacientams klausimynas bus siunčiamas kaskart, kai Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) bus pateikta forma E003 („Stacionaro epikrizė“). Ambulatorines paslaugas gavę pacientai klausimyną gaus tuomet, kai asmuo būna registruotas paslaugai Išankstinėje pacientų registracijos sistemoje (toliau – IPR IS) ir atvyksta šią paslaugą gauti (aktyvi žyma „Atvyko“). Šis klausimynas bus siunčiamas ne dažniau kaip kas 3 mėnesiai, jei pacientas asmens sveikatos priežiūros paslaugas bus gavęs pas kelis specialistus toje pačioje ASPĮ.

Klausimyną naudos Elektroninės sveikatos sistemos ir informacinių išteklių skyrius ir pagrindinis esveikatos sistemos tvarkytojas – VĮ Registrų centras, atliekant techninės realizacijos analizę. Planuojama, kad 2023 m. I pusmetį bus realizuotas pacientų pasitenkinimo sveikatos priežiūros įstaigų paslaugomis vertinimo įrankis esveikatos.lt sistemoje.

Priemonės „Sukurti ir įdiegti pacientų grįžtamojo ryšio, t. y. informacijos apie suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant pacientų pasitenkinimą, vertinimo įrankį, panaudojant informacines technologijas“ įgyvendinimas yra numatytas 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plane.

2.1.3. priemonė: vykdyti pacientų apklausas apie pacientų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis lygį ir ASPĮ interneto svetainėje viešinti apibendrintus pacientų apklausų rezultatus.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 2: atlikta pacientų apklausa (-os) siekiant įvertinti jų pasitenkinimą įstaigoje teikiamomis paslaugomis, o apibendrinti apklausų rezultatai paskelbti įstaigų interneto svetainėje.

Įgyvendinta. Iš 24 ASPĮ, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 d. įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, informaciją apie šios priemonės įgyvendinimą pateikė 18 ASPĮ. ASPĮ 2022 metais vykdė pacientų apklausas, tikslu nustatyti jų pasitenkinimą įstaigos teikiamomis paslaugomis, o apibendrinti ir pavišinti apklausų rezultatai skelbiami įstaigų interneto svetainėje. Dalis ASPĮ šiuo metu dar nėra pavišinusios apklausos rezultatų už 2022 metus, nes dar vykdomas gaunamų rezultatų apibendrinimas.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

2.1.4. priemonė: pirminės sveikatos priežiūros įstaigos skelbimo lentose / monitoriuose ir interneto svetainėse skelbti aktualių tyrimų, kuriuos turi teisę paskirti šeimos gydytojas, sąrašą.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 3.1.: pirminės sveikatos priežiūros įstaigos skelbimo lentose / monitoriuose ir interneto svetainėse skelbiami aktualių tyrimų, kuriuos turi teisę paskirti šeimos gydytojas, sąrašai.

Įgyvendinta. Visos pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 d. įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, skelbimo lentose / monitoriuose ir interneto svetainėse skelbia aktualių tyrimų, kuriuos turi teisę paskirti šeimos gydytojas, sąrašą.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

2.1.5. priemonė: viešinti informaciją apie nemokamas (apmokamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis) asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 3.2.: informaciniuose stenduose / monitoriuose ir interneto svetainėse skelbiama informacija apie nemokamas (apmokamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis) asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Igyvendinta. Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) nuolat šviečia visuomenę įvairiais privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) klausimais. Siekiant aktyviai informuoti visuomenę, didinti raštingumą PSD srityje, įgyvendinant produktyvų gyventojų informavimą, veikia ligonių kasų interneto svetainė www.ligoniukasa.lrv.lt, kurioje skelbiamos VLK bei penkių – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio teritorinių ligonių kasų (toliau – TLK) (toliau bendrai kartu – ligonių kasos) naujienos, aktualijos, svarbi ir būtina skelbti informacija. Ligonių kasų interneto svetainė veikia portale „Mano Vyriausybė“. Ji visiškai atitinka naujausius bendruosius reikalavimus valstybinių institucijų interneto svetainėms, reglamentuotus [Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms apraše](#), patvirtintame Vyriausybės nutarimu.

2022 m. ligonių kasų interneto svetainėje lietuvių k. paskelbti 244 pranešimai (dauguma jų taip pat platinti papildomai ir per naujienų agentūrą ELTA). Pagrindinės temos: PSD nauda, visuotinumai, Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšomis kompensuojamos ir apdraustiesiems nemokamai teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, racionalus vaistų įsigijimas ir vartojimas, šeimos gydytojo teikiamos paslaugos ir šeimos medicinos bei šeimos gydytojo kompetencijos plėtra, prevencinių programų galimybės, medikų atlyginimų didinimas, pokyčiai ir naujovės PSDF lėšomis finansuojant sveikatos priežiūrą ir kt. Visus VLK pranešimus galima rasti VLK interneto svetainės skyriuje „[Naujienos](#)“. Pranešimai anglų kalba. Iš lietuvių k. į anglų k. išversti ir interneto svetainėje paskelbta 118 aktualių pranešimų (anglišką versiją skaitantiems). Pagrindinės temos: apie iš PSDF apmokamas paslaugas, skiepus, kompensuojamuosius vaistus, Europos sveikatos draudimo kortelės teikiamas garantijas ir kt. Minėti pranešimai paskelbti ligonių kasų interneto svetainės skyriuje [anglų k.](#)

Ligonių kasų interneto svetainėje skelbiama informacija apie sveikatos priežiūros paslaugas, kompensuojamas PSDF lėšomis (skyrius „[Gydymo ir sveikatos priežiūros paslaugos](#)“). Analogiška informacija skelbiama ir anglų k. (skyrius „[Services fo residents](#)“).

Atskiras dėmesys skirtas korupcijos prevencijai. Kaip ir numatyta Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms apraše, ligonių kasų interneto svetainės skyriuje „[Korupcijos prevencija](#)“ skelbiami už korupcijos prevenciją VLK atsakingi asmenys, telefonai ir adresai, kuriais galima pranešti apie galimą korupciją, informacija apie korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą, t. y. įstaigos vadovo patvirtinta korupcijos prevencijos programa ir jos vykdymo rodikliai, skelbiama ir kita aktuali informacija apie korupciją ir jos prevenciją.

Aktyviai buvo bendradarbiaujama su nacionaline ir tarptautine žiniasklaida sveikatos apsaugos, PSD klausimais. VLK aktyviai bendravo su žurnalistais, operatyviai teikdama informaciją aktualiais klausimais. 2022 m. sulaukta 220 paklausimų iš radijo ir TV, spaudos, interneto žiniasklaidos.

Socialiniai tinklai. Vykdamas ryšių su visuomene veiklą 2022 m., VLK ir toliau naudojo novatoriškas informavimo priemones „Facebook“, „Instagram“, „Flickr“, „Youtube“, kuriuose buvo platinami pranešimai, infografikai ir nuotraukos, vaizdo įrašai.

VLK 2022 m. „Facebook“ paskelbė 288 šviečiamojo pobūdžio pranešimus apie PSD naudą, paslaugas apmokamas iš PSDF, ESDK, prevencines programas, medicininę reabilitaciją ir kt. VLK „Facebook“ sekėjų skaičius padidėjo daugiau nei 2 000, bendras sekėjų skaičius metų pabaigoje buvo – 21 589 (2021 m. pabaigos duomenys – 19 315). „Flickr“ – infografikų ir nuotraukų archyvas per metus peržiūrėtas daugiau kaip 60 000 kartų, bendras peržiūrų skaičius – 490 tūkst. (2021 m. pabaigoje – 430 tūkst.); „Youtube“ vaizdo įrašai per metus peržiūrėti daugiau nei 47 tūkst. kartų, bendras peržiūrų skaičius – 142 tūkst. (2021 m. bendras skaičius buvo 73 816). „Instagram“ paskyroje per 2022 m. buvo įkelti 48 išliekamieji įrašai ir 118 laikinų „story“ tipo įrašų iš paskelbtų pranešimų, darbo skelbimų, aktualijų ir kt. Per 2022 m. VLK „Instagram“ paskyra pasipildė 86 sekėjais ir šiuo metu turi 1 118 sekėjų.

VLK 2022 m. tęsė visą Lietuvą apimančią komunikacijos projektą – „Žinoti sveika“. VLK apie PSDF apmokamas sveikatos priežiūros paslaugas yra sukūrusi įvairių filmukų, infografikų, informacinių, socialinės reklamos klipų, kuriuos pakviestos transliuoti Lietuvos gydymo įstaigos ir vaistinės, visuomenės sveikatos centrai ir biurai, savivaldybės, švietimo įstaigos, bibliotekos ir kitos

institucijos (iš viso šiuo metu projekte dalyvauja apie 300 partnerių). Nemaža dalis įstaigų prisijungė ir transliuoja ligonių kasų kuriamą vaizdo medžiagą savo ekranuose, internetinėse svetainėse, socialiniuose tinkluose o ir kai kurios vaistinės rodo mūsų socialinę reklamą savo monitoriuose. 2022 m. sukurti 7 nauji animaciniai filmukai, 47 infografikai ir 11 instagram tipo filmukų. VLK sukurtus filmukus galima pamatyti „Youtube“ / VLK, „Facebook“ / VLK paskyrose, infografikus – „Instagram“ /VLK, „Flickr“ / VLK paskyrose, VLK interneto svetainėje (skelbiami kartu su naujienomis), vaizdo medžiaga platinama ir per naujienų portalą ELTA, platinant VLK naujienas.

Siekiant matuoti ir vertinti visuomenės informuotumą ir pasitikėjimą privalomojo sveikatos draudimo sistema ir ligonių kasomis bei įvertinti kitus rodiklius, susijusius su ligonių kasų veikla, 2022 m. buvo VLK užsakymu atlikti bei išviešinti 2 [visuomenės nuomonės tyrimai](#).

Šalies gyventojų informuotumo ir pasitikėjimo PSD sistema bei ligonių kasomis sociologinis tyrimas parodė, kad 64 proc. respondentų jaučiasi informuoti apie Lietuvoje veikiančią PSD sistemą: 9 proc. (padidėjo nuo 6 proc., liepos mėn. 2021 m.) apklaustųjų jaučiasi labai gerai informuoti, 55 proc. – greičiau gerai informuoti. 66 proc. šalies gyventojų linkę pasitikėti ligonių kasomis: 12 proc. visiškai pasitiki, 54 proc. labiau pasitiki, nei nepasitiki.

Šalies gyventojų informuotumo ir įsitraukimo į ligų prevencijos programas sociologinis tyrimas parodė, kad 8 iš 10 Lietuvos gyventojų (86 proc.) yra girdėję apie ligonių kasų finansuojamas prevencines programas, o pusė apklaustųjų kurioje nors iš jų yra dalyvavę. Pagrindiniu informacijos apie prevencijos programas šaltiniu laikomas šeimos gydytojas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas. Didžioji dalis šalies gyventojų norėtų, kad būtent šeimos gydytojas apsilankymo metu juos informuotų ir kvieštų pasitikrinti pagal minėtas prevencines programas.

Geriausiai žinomos yra krūties vėžio (žino 68 proc. apklaustųjų) ir gimdos kaklelio vėžio (žino 67 proc. apklaustųjų) prevencinės programos. 63 proc. respondentų teigė girdėję apie širdies ir kraujagyslių ligų, 61 proc. – priešinės liaukos (prostatos) vėžio, 58 proc. – storosios žarnos vėžio prevencinę programą.

Siekiant aktyviai informuoti visuomenę apie ligų prevencijos programas buvo pradėta vykdyti visuomenės informavimo kampanija „[Atsuk liga](#)“, kurios tikslas atkreipti gyventojų dėmesį ir paskatinti pasinaudoti ligų prevencijos programomis, kompensuojamomis iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF). Visuomenės informavimo kampanijai specialiai sukurti vaizdo ir garso klipai. Jie transliuojami per televiziją, radiją, taip pat šalies miestų viešajame transporte. Sukurta bei skelbiama lauko reklama, informacija skelbiama socialiniame tinkle „Facebook“.

10. Siekiant informuoti visuomenę 2022 m. VLK išspausdino ir išplatino šiuos leidinius:

- [Atmintinę apie ligų prevencijos programas ir mano sveikatą](#);
- [Svarbiausi dalykai apie Europos sveikatos draudimo kortelę](#)
- [Svarbiausi dalykai apie dantų protezavimą](#)
- [Svarbiausi dalykai apie privalomąjį sveikatos draudimą](#)
- [Svarbiausi dalykai apie medicininę reabilitaciją](#)
- [Svarbiausi dalykai apie kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones](#)
- Iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje pasitraukusių užsieniečių sveikatos paslaugų Lietuvoje atmintinę: [lietuvių kalba](#); [ukrainiečių kalba](#); [anglų kalba](#); [rusų kalba](#).

VLK yra ilgametė akcijos „Šioje šalyje nėra vietos šešėliui“ partnerė. [Akcijos](#), kuri vyksta gegužės mėn., iniciatoriai ir rengėjai – asociacija „Investors’ Forum“ ir skaidraus verslo iniciatyva „Baltoji banga“. VLK, skatindama sąžiningai mokėti mokesčius, rengėjams teikė informaciją apie tai, kiek iš PSDF gydymo įstaigoms sumokama už jiems teikiamas paslaugas.

VLK dalyvavo Vilniuje vykusioje [Europos dienos šventėje](#). Ligonų kasų paviljone ligonių kasų darbuotojai konsultavo gyventojus apie Europos sveikatos draudimo kortelę (ESDK), ligų prevencijos programas ir kitas privalomojo sveikatos draudimo garantijas ir kt. Paviljono lankytojai noriai tikrinosi žinias viktorinose, nagrinėjo rezultatus.

VLK bendradarbiauja su pacientų organizacijomis. 2022 m. vyko [susitikimas](#) su pacientų organizacijų atstovais, kuriame dalintasi aktualia informacija apie iš PSDF apmokamas paslaugas, kompensuojamuosius vaistus.

Ligonių kasos bendradarbiauja su savivaldybių visuomenės sveikatos biurais. Ligonių kasos organizavo [viktoria](#) „[Ligų prevencija: žinoti ir tikrintis](#)“ savivaldybių visuomenės sveikatos biurų darbuotojams. VLK bendradarbiauja su „[International House of Vilnius](#)“ (tai – bendras agentūros „Go Vilnius“ ir „Work in Lithuania“ talentų pritraukimo programos, inicijuotos „Investuok Lietuvoje“, projektas). 2022 m. teiktos konsultacijos darbuotojams ir dalyvauta susitikime su užsieniečiais ir jų šeimos narius konsultuojančio paslaugų centro „International House Vilnius“ (IHV) darbuotojais. Susitikimo metu konsultantai gilino savo žinias apie tai, kada ir kaip iš Europos Sąjungos (ES) ar trečiųjų šalių į Lietuvą atvykę žmonės galėtų tapti apdraustaisiais, ką jiems garantuotų privalomasis sveikatos draudimas (PSD). Taip pat ligonių kasų darbuotojai dalyvavo susitikime, skirtame į Lietuvą atvykusiems trečiųjų šalių piliečiams (ukrainiečiams, baltarusiams ir kt.). Joje buvo skaitytas pranešimas apie Lietuvos PSD modelį, kokios garantijos užsieniečiams, kaip jiems gauti sveikatos paslaugas ir kt. Dalintasi bendra aktualia informacija. Buvo skaitytas pranešimas apie Lietuvos PSD modelį, kokios garantijos užsieniečiams, kaip jiems gauti sveikatos paslaugas ir kt. Dalintasi bendra aktualia informacija. VLK bendradarbiauja su Užsienio reikalų ministerija, įgyvendinant „[Globalios Lietuvos](#)“ gaires – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – programos tarpinstitucinį veiklos planą. 2022 m. rengta aktuali informacija sveikatos apsaugos klausimais, rūpintis šios informacijos sklaida ir gyventojų konsultavimu. VLK dalyvavo Tarptautinės migracijos organizacijos (IOM) Vilniaus biuro organizuotame vebinare „Sveikatos priežiūros paslaugos ukrainiečiams“ („Вопросы здравоохранения для украинцев“). Ligonių kasos bendradarbiauja su Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universitetu. [Susitikime](#) su šio universiteto Sveikos gyvensenos fakulteto bendruomenės nariais (Vilniuje) pristatyta, ką garantuoja PSD bei kokios ligonių kasų apmokamos gydymo ir sveikatos priežiūros paslaugos jiems priklauso. Ne vieną susitikimą su Trečiojo amžiaus universitetu yra organizavusios TLK.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

2.1.6. priemonė: informacijos apie pacientų teises ir pareigas skelbimas interneto svetainėje.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 3.3.: *informacijos apie pacientų teises ir pareigas paskelbimas interneto svetainėje.*

Įgyvendinta. Visos įstaigos, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 d. įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, informaciniuose stenduose/monitoriuose ir interneto svetainėse skelbia informaciją apie pacientų teises ir pareigas arba patalpinę nuorodą į VLK interneto svetainę, kurioje skelbiamos pacientų teisės ir pareigos¹.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

2.1.7. priemonė: *pacientų, užsiregistravusių pas ASPĮ specialistus per IPR IS, skaičiaus didinimas.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 3.3.: *pacientų apsilankymų pas ASPĮ specialistus, registruotų per IPR IS, dalis: 2020 m. – 30 proc.; 2021 m. – 70 proc.; 2022 m. – 80 proc.*

Įgyvendinta, nors uždavinio įgyvendinimo kriterijus 2022 metais nepasiektas, bet Sveikatos apsaugos ministerija šios priemonės įgyvendinimui skyrė ypatingą dėmesį, todėl pasiekė labai gerų rezultatų, o uždavinio įgyvendinimo kriterijus, kad įstaigos 80 proc. vykdytų registraciją pas specialistus per IPR IS buvo tiesiog per ambicingas, nustatytas neatlikus visos esamos situacijos išsamaus vertinimo, nenustačius metodikos rodiklio apskaičiavimui.

Sprendžiant minėtas problemas, šiuo metu yra sukurta IPR IS integracija su ESPBI IS. Sveikatos priežiūros įstaigoms, pasirašiusioms sutartis dėl sistemos naudojimo, nuo 2019 m. balandžio mėn. sudarytos galimybės ja naudotis. Įstaigoms, kurios naudojosi savo turimomis informacinėmis sistemomis, technologinės galimybės prijungti naudojamą sistemą prie IPR IS

¹ Prieiga internete, adresu <https://ligoniukasa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/gyventojams-1/pacientu-teises-ir-pazeidimai/pacientu-teisiu-ir-zalos-sveikatai-atlyginimo-istatyme-itvirtintos-pacientu-teises-1>

buvo sukurtos 2019 m. gruodžio mėnesį. 2023 m. vasario 1 d. duomenimis, sutartis dėl IPR IS naudojimo yra pasirašiusios 647 ASPĮ, iš jų sistemą naudoja 493. Pagrindinės nepakankamo naudojimosi IPR IS priežastys – gydymo įstaigų įpročiai, sistemos greitaveikos sutrikimai, integracinių darbų ir lėšų jiems poreikis, nepakankamas pacientų informavimas apie galimybę registruotis internetu. ASPĮ, nors ir naudojant IPR IS, tačiau neskelbiant laikų pilna apimtimi, pacientams neradus tinkamų laikų, sudaromos kliūtys sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui. Siekiant efektyvinti apsilankymo pas sveikatos priežiūros specialistus procesus, padarant išankstinę registraciją patogesne pacientui ir sudarant sąlygas aktyviai sistemos stebėsenai įgyvendinamas Europos Sąjungos lėšomis finansuojamas projektas „Išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos vystymas“. Projekto metu bus optimizuota greitaveika, atsiejant IPR ir ESPBI duomenų bazes, sukurti nauji funkcionalumai, mobili aplikacija, IPR IS pritaikyta patogesnei registracijai slaugai ir palaikomajam gydymui, stacionarinėms ir reabilitacijos paslaugoms, sukurtos analitikos priemonės.

Sveikatos apsaugos ministerija pavedė VLK, naudojantis Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos įrankiais, vykdyti laikotarpių nuo paciento kreipimosi į ASPĮ Pacientų registravimo asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-812 „Dėl pacientų registravimo asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punkte nurodytų asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – paslauga) dienos iki paslaugų suteikimo dienos, išskyrus paslaugų, paciento pageidavimu suteiktų vėliau nei per Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15³ straipsnio 2 dalyje nustatytus terminus, suteikimo laikotarpius (toliau – laukimo eilė), stebėseną, analizę ir skelbti apibendrintą laukimo eilių informaciją savo interneto svetainėje VLK direktoriaus nustatyta tvarka.² Stebėseną leis objektyviai identifikuoti specialistus, ASPĮ ir regionus, kur eilės didžiausios. Sveikatos apsaugos ministerija ir VLK analizuos šią informaciją ir tikslingai taikys poveikio priemones (tikslinių paslaugų kompensavimas, įstaigų, kurios geba suteikti daugiau paslaugų prioretizavimas ir kt.) Stebėsenos pagrindu bus objektyviai įvertinamos pacientų eilių susidarymo priežastys, parengtas eilių mažinimo priemonių planas, parengtas ir patvirtintas eilių mažinimo priemonių įgyvendinimo rezultatų vertinimo aprašas, numatant priemonių stebėseną, jos rodiklius ir galimas priemonių korekcijas bei rezultatų skelbimą.

Sveikatos apsaugos ministerija kartu su VLK ir Valstybės duomenų agentūra (toliau - VDA) sukūrė naują eilių pas gydytojus stebėjimo įrankį. Švieslentė, atvaizduojanti IPR IS informacinės sistemos duomenis, leis stebėti eilių dinamiką ir identifikuoti problemas, taip pat stebėti taikomų poveikio priemonių efektyvumą.

Švieslentė pradėjo veikti nuo 2023 m. vasario 21 d. ir yra prieinama internetu šia nuoroda: <https://osp.stat.gov.lt/pacientu-eiles>.

Švieslentė leis objektyviai identifikuoti specialistus, asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir regionus, kur eilės didžiausios. SAM ir VLK analizuos šią informaciją ir tikslingai taikys poveikio priemones (tikslinių paslaugų kompensavimas, įstaigų, kurios geba suteikti daugiau paslaugų, prioretizavimas ir kt.). Švieslentė taip pat leis stebėti, ar taikant tam tikras priemones eilės trumpėja.

Naujojoje švieslentėje informacija yra nuolat atnaujinama ir yra grįsta realiais IPR informacinės sistemos duomenimis apie registracijas ir vizitus pas gydytojus. Kad švieslentė funkcionuotų visa apimtimi, prie jos turi būti prisijungusios visos gydymo įstaigos. Jos taip pat turėtų pateikti visus konsultacijų laikus – šiuo metu tokių yra mažesnioji dalis, tad vienas svarbiausių darbų įgalinant švieslentės veikimą yra aktyvus darbas su gydymo įstaigomis.

Iki šiol VLK vykdė eilių stebėseną, kartą per mėnesį surinkdama gydymo įstaigų pateikiamus duomenis apie jose esančias pacientų laukimo eiles. Šie duomenys nebuvo pakankamai objektyvūs ir tikslūs, jie atvaizduodavo tik vienos mėnesio dienos situaciją.

² Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/144761d2307611edbf47f0036855e731?jfwid=-1af6jnvndc>

Šiuo metu vienas iš dešimties pacientų pas gydytojus specialistus registruojasi per IPR informacinę sistemą (www.esveikata.lt), o gydymo įstaigos joje registruoja dalį vizitų. Vertinant paskutinių trijų mėnesių duomenis, per IPR informacinę sistemą buvo registruojamasi dėl 14,4 proc. pirminių sveikatos priežiūros paslaugų ir 47,4 proc. specializuotų sveikatos priežiūros paslaugų, apmokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Dėl tokios apimties duomenų reprezentatyvumo kol kas laukimo laiko iki apsilankymų duomenis reikėtų vertinti atsargiai. Duomenų vertinimas bus atliekamas tuomet, kai bus užtikrinta pakankama imtis, nes dabartiniai duomenys atspindi tik nedidelę dalį gydymo paslaugų prieinamumo gyventojams.

Skatindama gydymo įstaigas registruoti pacientus per IPR informacinę sistemą, Sveikatos apsaugos ministerija inicijavo susitikimus su įstaigų ir savivaldybių atstovais. Susitikimų metu buvo pristatyti jau atlikti ir planuojami sistemos vystymo darbai, aptarti sistemos naudotojams rūpimi klausimai. Sveikatos apsaugos ministerijos vertinimu, susitikimai buvo naudingi – nuo 2022 m. lapkričio stebimas ženklus įstaigų naudojimosi IPR IS augimas. Per paskutinį praėjusių metų ketvirtį vizitų deklaravimas sistemoje išaugo daugiau nei tris kartus pirminėje sveikatos priežiūroje ir daugiau nei du kartus specializuotoje sveikatos priežiūroje.

Šiuo metu visa arba beveik visa apimtimi IPR IS pirminėje sveikatos priežiūroje naudojami Kelmės rajono psichikos sveikatos centras, Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, Panevėžio miesto odontologijos poliklinika, Kalvarijos pirminės sveikatos priežiūros centras bei Veiverių pirminės sveikatos priežiūros centras, o specializuotoje priežiūroje – Švenčionių rajono ligoninė, Ortopedijos paslaugų klinika, Kėdainių ligoninė, Mykolo Marcinkevičiaus ligoninė, Pasvalio ligoninė, Klaipėdos universiteto ligoninės filialas Jūrininkų ligoninė, Vilkaviškio ligoninė, Biržų ligoninė ir kitos įstaigos. Išsamesni duomenys apie realiai IPR IS naudojimusi pateikiami žemiau:

Įstaigų pasiskirstymas pagal pažangos grupes 12-tą mėn.

12 mėnuo, 1-a grupė: Rajonų ir regionų lygmens LNNS

Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė, Ukmergės ligoninė, Marijampolės ligoninė, Tauragės ligoninė, Vilkaviškio ligoninė ...

	Įstaigų sk	Įstaigų %	VLK 9 mėn vizitai	VLK %	IPR vizitai 9 mėn.	%
Grupė 1 (>=50%)	38	86,4%	133.195	91,0%	122.044	92%
Grupė 2 (>20% ir <50%)	2	4,5%	4.889	3,3%	1.544	32%
Grupė 3 (<20%)	4	9,1%	8.337	5,7%	189	2%
Iš viso	44	100%	146.421	100%	123.791	85%

12 mėnuo, 2-a grupė: Universiteto ligoninės, respublikinės ligoninės

Kauno klinikos, Santaros klinikos, NVJ, Panevėžio ligoninė, Šiaulių ligoninė, ...

	Įstaigų sk	Įstaigų %	VLK 12 mėn vizitai	VLK %	IPR vizitai 12 mėn.	%
Grupė 1 (>=50%)	14	77,8%	202.173	87,7%	150.875	75%
Grupė 2 (>20% ir <50%)	1	5,6%	13.485	5,8%	5.284	39%
Grupė 3 (<20%)	3	16,7%	14.901	6,5%	413	3%
Iš viso	18	100%	230.559	100%	156.572	68%

Istaigų pasiskirstymas pagal pažangos grupes 12-tą mėn.

12 mėnuo, 3-a grupė: Antrinio ir tretinio lygio ASPĮ

Kauno miesto poliklinika, Centro poliklinika, Antakalnio poliklinika, Šeškinės poliklinika, Karoliniškių poliklinika, Vilniaus rajono centrinė poliklinika, ...

	Istaigų sk	Istaigų %	VLK 9 mėn vizitai	VLK %	IPR vizitai 9 mėn.	%
Grupė 1 (>=50%)	4	26,7%	82.553	12,4%	68.341	83%
Grupė 2 (>20% ir <50%)	1	6,7%	32.115	4,8%	7.760	24%
Grupė 3 (<20%)	10	66,7%	552.674	82,8%	44.142	8%
Iš viso	15	100%	667.342	100%	120.243	18%

12 mėnuo, 4-a grupė: Pirminio lygio ASPĮ

Varpo šeimos klinika, InMedica, Kėdainių PSPC, Jūrininkų PSC, Klaipėdos miesto poliklinika, Aušros klinika, Jonavos PSPC, ...

	Istaigų sk	Istaigų %	VLK 12 mėn vizitai	VLK %	IPR vizitai 12 mėn.	%
Grupė 1 (>=50%)	45	10,1%	211.855	16,0%	145.947	69%
Grupė 2 (>20% ir <50%)	25	5,6%	88.023	6,7%	33.068	38%
Grupė 3 (<20%)	377	84,3%	1.020.557	77,3%	11.644	1%
Iš viso	447	100%	1.320.435	100%	190.659	14%

8

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023–2025 metų priemonių plane ir priemonės „Efektyvinti elektroninę išankstinę pacientų registraciją, kad būtų sudarytos patogesnės sąlygos pacientams užsiregistruoti kreipiantis dėl asmens sveikatos ar gydymo paslaugų, o šių paslaugų laukimo eilių stebėseną ir analizę suteiktų galimybę priimti sprendimus, leidžiančius padidinti paslaugų prieinamumą“ įgyvendinimas yra numatytas 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plane. Sveikatos apsaugos ministerija taip pat skirs prioritetus siekiant, kad kasmet didėtų ir pacientų skaičius, savarankiškai pas gydytojus specialistus užsiregistruojančių per IPR informacinę sistemą (www.esveikata.lt).

3. TIKSLAS. Siekti, kad viešojo sektoriaus subjektai ne tik formaliai įgyvendintų priskirtas korupcijos prevencijos priemones, tačiau ir imtųsi aktyvių veiksmų bei atvertų duomenis, kad visuomenė ir kiti asmenys turėtų galimybę sužinoti apie viešojo sektoriaus subjektų veiklą kuriant korupcijai atsparią aplinką, rodant, kad jie netoleruoja korupcijos, yra aktyvūs antikorporacijos srityje, kuria korupcijai atsparią aplinką, yra skaidrūs ir atviri savo darbuotojams bei visuomenei.

3.1. UŽDAVINYS. Gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų kokybę, didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą.

3.1.1. priemonė: viešosioms ASPĮ, sudariusioms sutartis su TLK dėl paslaugų teikimo ir jų apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis, pildyti informaciją apie pacientams suteiktas mokamas paslaugas statistinėse formose Nr. 066/a-LK „Stacionare gydymo asmens statistinė kortelė“ ir 025/a-LK „Asmens ambulatorinio gydymo statistinė kortelė“.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 1.1.: 2020 m. viešųjų ASPĮ į „Sveidra“ įvestų duomenų sumų (Eur), už kurias pacientams buvo suteikta mokamų paslaugų, vidurkis – ne mažiau nei 50 proc., 2021 m. – 75 proc., 2022 m. I pusmetis – 85 proc. analogiškų sumų, nurodytų viešųjų ASPĮ finansinėse veiklos ataskaitose, vidurkis.

3.1.2. priemonė: vykdyti duomenų apie pacientams suteiktas mokamas paslaugas, pildomų formose Nr. 066/a-LK „Stacionare gydymo asmens statistinė kortelė“ ir 025/a-LK „Asmens ambulatorinio gydymo statistinė kortelė“ ir finansinėse veiklos ataskaitose, apie lėšų sumų, už kurias pacientams buvo suteikta mokamų paslaugų, stebėseną.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 1.2: 2020, 2021 metų ir 2022 m. I pusmečio atliktas duomenų vertinimas.

Įgyvendintos. Nepasiektas 3.1. uždavinio 1.1. įgyvendinimo rezultato kriterijus, kadangi numatytas uždavinio įgyvendinimo kriterijus buvo tiesiog per ambicingas, nustatytas neatlikus visos esamo teisinio reguliavimo išsamaus vertinimo.

Įgyvendinant priemones, VLK parengė ir išsiuntė ASPĮ, sudariusioms sutartis su VLK ar TLK dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo, skirtas raštas (reg. 2020 m. spalio 12 d. Nr. 4K-6922), informuojantis apie teisės aktus, įpareigojančius ASPĮ daryti įrašus apie pacientams suteiktas mokamas paslaugas statistinėje formoje Nr. 025/a-LK „Asmens ambulatorinio gydymo statistinė kortelė“ ir formoje Nr. 066/a-LK „Stacionare gydomo asmens statistinė kortelė“.

VLK pavedė TLK vykdyti savo veiklos zonos viešųjų ASPĮ įrašų informacinėje sistemoje „Sveidroje“ ir finansinėse veiklos ataskaitose apie lėšų sumų, už kurias pacientams buvo suteikta mokamų paslaugų, stebėseną ir kas pusmetį teikti stebėsenos ataskaitas VLK Sutarčių skyriui bei asmeniui, atsakingam už korupcijos prevenciją.

VLK specialistai 2021 m. II ketvirtį parengė duomenų suvestinę ir išanalizavę informacinės sistemos „Sveidros“ duomenis, nustatė, kad ASPĮ kai kuriais atvejais įveda į šią informacinę sistemą akivaizdžiai klaidingus duomenis (paslaugos dubliuojamos, nurodomos klaidingos lėšų sumos ir pan.), o kai kurios ASPĮ tokių duomenų į informacinę sistemą „Sveidra“ iš viso neįveda. VLK, siekdama stiprinti stebėseną, 2021 m. gegužės 7 d. raštu Nr. 4K-3834 pavedė teritorinėms ligonių kasoms (toliau – TLK) savo veiklos zonose surinkti duomenis iš tų ASPĮ, kurių nurodyta informacinėje sistemoje „Sveidra“ suma, už kurią buvo suteikta mokamų paslaugų, sudaro mažiau nei 50 proc. arba daugiau nei 110 proc. atitinkamos sumos šių ASPĮ finansinės veiklos rezultatų ataskaitose.

VLK, išanalizavusi TLK pateiktus duomenis ir informaciją apie duomenų nesutapimo priežastis bei siekdama įgyvendinti visa apimtimi pirmiau minėtą priemonę, taip pat išnagrinėjusi teisės aktus, reglamentuojančius ASPĮ pareigą daryti įrašus statistinėse formose apie suteiktas mokamas sveikatos priežiūros paslaugas ir nustatčiusi, kad užsibrėžto kriterijaus, nepakeitus teisės aktų, nebus galimybės pasiekti, 2021 m. spalio 1 d. raštu Nr. K-7694 pateikė Sveikatos apsaugos ministerijos Antikorupcijos ir atitikties skyriui siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo.

Sveikatos apsaugos ministerija, atsižvelgdama į VLK siūlymus ir išanalizavusi esamą problematiką, yra nusimačiusi priemonę „Tobulinti mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teisinį reglamentavimą, numatant aiškias mokamų ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis kompensuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo apimtis bei tvarką ir užtikrinti šios informacijos prieinamumą pacientams priimtinais būdais“, kurios įgyvendinimas yra numatytas 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plane.

Iš 2022 metų pateiktų IV ketvirtį pateiktų TLK ataskaitų už 2022 m. I pusmetį, nustatyta, kad:

1. Vilniaus TLK: Vilniaus TLK suteiktų mokamų paslaugų stebėseną vykdė 54 ASPĮ, iš kurių: 17 įstaigų (31,5 proc.) į Sveidrą suveda virš 70 proc. visų mokamų paslaugų, 13 įstaigų (24,1 proc.) - nuo 50 proc. iki 70 proc., 15 įstaigų (27,8 proc.) - iki 50 proc. 8 įstaigos į Sveidrą suveda daugiau kaip 100 proc. visų mokamų paslaugų, lyginant su ASPĮ finansinėse veiklos ataskaitose nurodytomis sumomis.

2022 m. I pusmečio rezultatas 39 įstaigose (70 proc.) geresnis nei 2021 metų;

2. Kauno TLK: 2022 m. I pusmečio numatyto rodiklio (ne mažiau 85 proc.) nepasiekė 35 iš 51 Kauno TLK veiklos zonos viešųjų ASPĮ.

2022 m. I puse duomenis lyginus su 2021 metų duomenimis, siektinas rodiklis pagerėjo 29 viešosiose ASPĮ;

3. Klaipėdos TLK: Klaipėdos TLK 2022 m. I pusmetį suteiktų mokamų paslaugų stebėseną vykdė 42 ASPĮ, iš kurių: 11 įstaigų (26,2 proc.) į Sveidrą suveda virš 70 proc. visų mokamų paslaugų, 9 įstaigos (21,5 proc.) - nuo 50 proc. iki 70 proc., 6 įstaigos (14,2 proc.) - iki 50 proc., 4 įstaigos (9,5 proc.) - iki 30 proc., 7 įstaigų (16,6 proc.) - iki 10 proc. 5 įstaigos į Sveidrą suveda daugiau kaip 100 proc. visų mokamų paslaugų, lyginant su ASPĮ finansinėse veiklos ataskaitose nurodytomis sumomis.

2022 metų I pusmečio rezultatas ženkliai geresnis, nei 2021 metų I pusmečio rezultatas;

4. Šiaulių TLK: Šiaulių TLK 2022 m. suteiktų mokamų paslaugų stebėseną vykdė 36 viešosiose įstaigose, iš kurių: 14 įstaigų (38,9 proc. visų ASPĮ) į IS „Sveidra“ įvestų pacientams suteiktų mokamų paslaugų sumų, ir analogiškų sumų, nurodytų ASPĮ finansinės veiklos ataskaitose, rodiklis atitinka nustatytą siektiną reikšmę 85 proc., 9 įstaigos (25 proc.) į IS „Sveidra“ suveda nuo 73,3 iki 84,1 proc., 10 įstaigų (27,8 proc.) į IS „Sveidra“ įveda nuo 26,7 iki 64,6 proc., 3 įstaigos (8,3 proc.) į IS „Sveidra“ įvestų pacientams suteiktų mokamų paslaugų sumos viršijo ASPĮ finansinės veiklos ataskaitose nurodytas sumas.

Šiaulių TLK 2022 m. suteiktų mokamų paslaugų stebėseną vykdė už 2021 m. (rodiklis 56,83 proc.), 2022 m. I ketv. (rodiklis 57,77 proc.), 2022 m. I pusmetį (rodiklis 65,52 proc.), 2022 m. I-III ketvirtį (rodiklis 69,88. proc.).

2022 m. I-III ketvirtį Šiaulių TLK ASPĮ į IS „Sveidra“ įvestos pacientams suteiktos mokamos paslaugos sudarė 69,88 proc. ASPĮ finansinės veiklos ataskaitose nurodytų mokamų paslaugų sumų ir jis yra žymiai didesnis lyginant su 2020 m. ir 2021 m. (2020 m. šis rodiklis sudarė – 54,26 proc., 2021 m. – 56,83 proc., 2021 m. I-III ketv. - 59,01 proc.). 2022 m. I-III ketvirčio duomenis lyginant su 2021 m. duomenimis, siektinas rodiklis pagerėjo 28 viešųjų įstaigų (77,8 proc. visų ASPĮ);

5. Panevėžio TLK: Lyginant į Sveidrą įstaigų suvedamas mokamų paslaugų ir priemokų sumas (Eur) su Finansinės veiklos ataskaitose pateiktomis pajamų sumomis (Eur) 2021 m. I pusmetį šis procentas yra 88 proc.

2022 m. I pusm. mokamas paslaugas ir (ar) priemokas į Sveidrą vedė 29 įstaigos (88 proc.) iš 33. Mokamų paslaugų suvedimo lygiai 100 proc. ši pusmetį nebuvo. Įstaigų mokamų paslaugų suvedimo į Sveidrą procentas buvo labai įvairus: iki 50 proc. mokamų paslaugų suvedė 4 įstaigos (12 proc.), 50-99 proc. suvedė 16 įstaigų (48 proc.), 8-ių įstaigų (24 proc.) mokamų paslaugų suvedimas Sveidroje buvo didesnis nei nurodyta finansinės veiklos ataskaitoje. Iš 4 įstaigų (12 proc.), nesuvedusių mokamų paslaugų į Sveidrą 2 nenurodo mokamų paslaugų ir finansinės veiklos ataskaitose. Dar 1 įstaiga (3 proc.) mokamas paslaugas vedė į Sveidrą, bet nerodė jų finansinės veiklos ataskaitoje.

Lyginant į Sveidrą įstaigų suvedamas mokamų paslaugų ir priemokų sumas (Eur) su Finansinės veiklos ataskaitose pateiktomis pajamų sumomis (Eur) 2022 m. I pusmetį šis procentas yra 97 proc. t. y., šiek tiek geresnis nei 2021 m. I pusmetį.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

3.1.3. priemonė: ASPĮ sukurti ir taikyti įstaigos paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistemą pagal Ministerijos nustatytą tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1985 „Dėl rekomendacijų dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistemos taikymo“.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 2: *Sukurta ir taikoma įstaigos paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistema, kurios nustatytos formos viešinamos įstaigos interneto svetainėje:*

2.1. *paskirtas asmuo, atsakingas už sistemos įdiegimą įstaigoje ir jos įgyvendinimo priežiūrą;*

2.2. *atliekama nurodytose užpildytose formose pateiktos informacijos analizė, o išvada bei siūlymai ne rečiau kaip kartą per pusmetį pateikti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui dėl sistemos tobulinimo, korupcijos prevencijos ir veiklos skaidrumo didinimo.*

Įgyvendinta iš dalies, o uždavinio įgyvendinimo 2.2. kriterijus nepasiektas.

Sveikatos apsaugos ministerija, atsižvelgdama į 2022 m. balandžio 8 d. raštu Nr. 4-01-2991 „Dėl atliktos korupcijos rizikos analizės“ STT pateiktoje išvadoje „Dėl korupcijos rizikos analizės VŠĮ Kelmės ligoninės, VŠĮ Regioninės Telšių ligoninės, VŠĮ Radviliškio ligoninės ir VŠĮ Raseinių ligoninės (toliau – ASPĮ) viešųjų pirkimų vykdymo, taip pat paramos teikimo, gavimo ir naudojimo veiklos srityse“ (toliau – Išvada) pateiktus pasiūlymus ir siekdama skatinti ASPĮ atskleisti su gaunama ir teikiama parama susijusią informaciją ir veiklą vykdyti skaidriai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. V-1270 „Dėl rekomendacijų dėl asmens

sveikatos priežiūros įstaigų paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistemos taikymo“ (toliau – Įsakymas) rekomenduota ASPĮ sukurti ir taikyti įstaigos paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistemą (toliau – sistema), kurioje būtų numatyta Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka teikiant ir gaunant paramą naudojant šiuo įsakymu patvirtintas formas. Įsakymu rekomenduojama ASPĮ susireglamentuoti paramos gavimo, paramos apskaitos viešinimo, tiekėjams dalyvaujant viešuose pirkimuose ir jiems teikiant paramą ASPĮ, laimėjus viešuosius pirkimus, tvarką, joje nustatant komisijos, skirtos paramos būdu gautoms piniginiams lėšoms paskirstyti, sudarymo ir komisijos narių rotacijos tvarką³. Minėtas įsakymas įsigaliojo nuo 2022 m. rugsėjo 1 d.

Tačiau nors daugelis ASPĮ informavo, kad turi pasirengusios paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo tvarkas, tačiau patikrinus įstaigų interneto svetaines, nustatyta, kad daugelis įstaigų viešina tik ataskaitas apie gautą paramą, ką reglamentuoja Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas, tačiau nesivadovauja Įsakymu ir neskelbia interneto svetainėse paramos panaudojimo ataskaitos formos (šio įsakymo 1 priedas) ir informacijos apie paramos davėjų asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir jų laimėtus asmens sveikatos priežiūros įstaigos organizuojamus viešuosius pirkimus formos (šio įsakymo 2 priedas), prašymo, kad asmens sveikatos priežiūros įstaiga suteiktų paramą, formos (šio įsakymo 3 priedas). Dalis ASPĮ papildomai viešina informaciją apie panaudotą ar suteiktą paramą ar informaciją apie paramos davėjų asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir jų laimėtus asmens sveikatos priežiūros įstaigos organizuojamus viešuosius pirkimus. Išsamiau nurodyta lentelėje.

1 lentelė

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Nuoroda įstaigos interneto puslapyje	Pastabos
1.	VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninė	https://www.rpl.lt/parama/	Skelbiama ataskaita už 2022 m.
2.	VšĮ Vilniaus universitetinė ligoninė Santaros klinikos	https://www.santa.lt/paramos-ataskaitos/	Skelbiama ataskaita už 2022 m. Turi tvarką.
3.	VšĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorija “Palangos gintaras”	https://palangosgintaras.lt/pdf/korupcija/parama_2022m2.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Skelbiama ataskaita už 2022 m.
4.	VšĮ Vilniaus gimdymo namai	https://www.vgn.lt/administracine-informacija-parama/	Turi tvarką. Viešinama ataskaita už 2022-2023 m.
5.	VšĮ Alytaus apskrities tuberkuliozės ligoninė	https://www.alytub.lt/Parama/2020-paramos-ataskaita.pdf	Ataskaitos už 2021 m. ir 2022 nepaviešintos. Tačiau el. paštu informavo, kad įstaiga per 2022 m. gavo 562,50 eurų paramos vaistais ir 3,17,45 eurų iš fizinių asmenų (1,2 proc.).
6.	VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė	https://panevezioligonine.lt/uploads/pdf/PARAMA-2022m.IV%20ketvirtis.pdf https://panevezioligonine.lt/uploads/pdf/Paramos%20Ataskaita%203%20priedas-2022m.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Ataskaitos už 2022 m. viešinamos.

³ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/3d1c64600c1911edb4cae1b158f98ea5>

7.	VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinika	-	2021 m. sausio 3 d. neteko 3 metams paramos gavėjo statuso.
8.	VšĮ Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė	https://www.rvul.lt/index.php/apie-mus/korupcijos-prevencija/#parama-dovanos	Turi tvarką. Ataskaita už 2022 viešinama.
9.	VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė	https://rsl.lrv.lt/uploads/rsl/documents/files/Parama%202%20priedas%20III%20ketvirtis.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Ataskaita už 2022 viešinama.
10.	VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikos	https://www.kaunoklinikos.lt/apie-mus/svarbus-dokumentai/	Turi pasitvirtinę tvarką. Tačiau interneto svetainėje gautos paramos ir paramos viešinimo ataskaitos skelbiamos tik už 2020 metus.
11.	VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė	https://www.rkligonine.lt/korupcijos-prevencija/parama/paramos-ligoninei-viesinimas/	Turi pasitvirtinę tvarką. Viešinamos ataskaitos už 2022 metus.
12.	VšĮ Respublikinė Vilniaus psichiatrijos ligoninė	https://rvpl.lt/wp-content/uploads/2021/03/Paramos_priemimo_perdavimo_aktai_2020m.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Apie paramą ataskaita paviėšinta tik už 2020 m.
13.	VšĮ Palangos reabilitacijos ligoninė		Nėra galimybės patikrinti internete svetainės, nes juridinis asmuo buvo reorganizuotas.
14.	VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno ligoninė	https://kaunoligonine.lt/wp-content/uploads/2023/01/LSMU-Kauno-ligonine-Parama-2022-M..pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Viešinama ataskaitą už 2022 m.
15.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninė		Nėra galimybės patikrinti internete svetainės, nes juridinis asmuo buvo reorganizuotas.
16.	VšĮ Nacionalinis kraujo centras	https://kraujodonoryste.lt/wp-content/uploads/2023/01/Informacija-apie-paramos-teikeju-NKC-sutekta-parama-ir-ju-laimetus-NKC-organizuojamus-viesuosius-pirkimus-2022-m..pdf ir	Turi pasitvirtinę tvarką. Viešinama ataskaita už 2022 metus.
17.	VšĮ Regioninė Telšių ligoninė	https://drive.google.com/file/d/1_FehxChz7nvExCI01rP2MOnrA6mQpc4F/view ir https://rtl.lrv.lt/uploads/rtl/documents/files/Korupcijos_prevencija/2022%20m__paramo	Turi pasitvirtinę tvarką. Interneto svetainėje skelbia paramos panaudojimo ataskaitą ir paramos davėjų ir jų laimėtų

		s%20dav%C4%97jai%20ir%20pirkimai.pdf	viešųjų pirkimų ataskaitą už 2022 m.
18.	VšĮ Tauragės ligoninė	https://www.tauragesligonine.lt/docs/Paramos%20ataskaitos/Parama%202022.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Ataskaita už 2022 m. viešinama.
19.	VšĮ Marijampolės ligoninė	https://www.mazeikiuligonine.lt/2-parama-ligoninei/	Interneto svetainėje skelbia paramos panaudojimo ataskaitą ir paramos davėjų ir jų laimėtų viešųjų pirkimų ataskaitą už 2022 m.
20.	VšĮ Regioninė Mažeikių ligoninė	https://www.mazeikiuligonine.lt/wp-content/uploads/2022/02/2021-metai-2-Priedas.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką, ataskaita paviestina už 2022 m.
21.	VšĮ Utenos ligoninė		Turi pasitvirtinę tvarką, duomenų neviešina.
22.	VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė	https://www2.ligonine.lt/files/Paramos%20ataskaita%20tiklalapiui%202022_I%20ketv_galutine.pdf	Turi pasitvirtinę tvarką. Svetainėje skelbia paramos davėjų ir jų laimėtų viešųjų pirkimų ataskaitą už 2022 m.
23.	VšĮ Ukmergės ligoninė	chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.ukmergesligonine.lt/wp-content/uploads/2023/03/Paramos-gavimo-panaudojimo-ataskaita-2022.pdf	Turi tvarką, skelbia paramos panaudojimo ataskaitas (2020-2022 m.) ir paramos davėjų ir jų laimėtų viešųjų pirkimų ataskaitą už 2022 m.
24.	Nacionalinis vėžio institutas	https://www.nvi.lt/mus-remia/	NVI nėra sukurta ir taikoma įstaigos paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistema pagal Ministerijos nustatytą tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugšėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1985 „Dėl rekomendacijų dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų paramos gavimo ir teikimo apskaitos ir viešinimo sistemos taikymo“. Nurodyta sistema bus sukurta ir pradėta taikyti artimiausiu metu. Tačiau viešina

			duomenis apie gautą paramą, už 2022 metus pavišinta.
--	--	--	--

Svarbu atkreipti dėmesį, kad absoliučiai nei viena ASPĮ nėra pateikusi jokios informacijos, jog įstaigos atlieka nurodytose užpildytose formose pateiktos informacijos analizę, o išvadas bei siūlymus ne rečiau kaip kartą per pusmetį teikia įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui dėl sistemos tobulinimo, korupcijos prevencijos ir veiklos skaidrumo didinimo. Patikrinus visų ASPĮ interneto svetaines, nustatyta, kad nei viena ASPĮ tokių ataskaitų nėra pavišinusi. Remiantis pirmiau nurodyta informacija, daroma prielaida, kad priemonė pilna apimtimi nebuvo vykdoma ir net nebuvo siekiama įgyvendinti numatyto uždavinio įgyvendinimo 2.2. kriterijaus.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane, o jos įgyvendinimui bus skiriamas ypatingas dėmesys.

3.1.4. priemonė: *mokymų korupcijos prevencijos klausimais vykdymas ir rengiama mokymų dalomoji medžiaga aktualiais korupcijos prevencijos klausimais Ministerijai pavaldžioms įstaigoms ir savivaldybėms pavaldžioms ASPĮ, padedant formuoti korupcijai atsparią aplinką.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 3: *didesnis darbuotojų sąmoningumas korupcijos prevencijos klausimais:*

3.1. darbuotojų, atsakingų už korupcijos prevenciją, dalyvavimas mokymuose korupcijos prevencijos klausimais: 2020 m. – ne mažiau nei 1 vnt., 2021 m. – ne mažiau nei 1 vnt., 2022 m. – ne mažiau nei 1 vnt.;

3.2. kasmet organizuojami mokymai korupcijos prevencijos temomis ar užtikrinamas darbuotojų dalyvavimas konferencijose, kuriuose dalyvautų daugiau nei 10 proc. darbuotojų arba nuolat rengiama ir atnaujinama dalomoji medžiaga korupcijos prevencijos klausimais ir elektroniniu paštu išplatinta daugiau kaip 50 proc. darbuotojų.

Įgyvendinta. Ugdant sveikatos priežiūros specialistų ir kitų darbuotojų atsparumą (nepakantumą) korupcijai, Sveikatos apsaugos ministerija įstaigų, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina Sveikatos apsaugos ministerija, darbuotojus nuolat kvietė dalyvauti antikorpūcinės tematikos seminaruose, konferencijose, mokymuose bei „Skaidrumo akademijos“, STT, Transparency International Lietuvos skyriaus, Sveikatos apsaugos ministerijos renginiuose.

Sveikatos apsaugos ministerijos bei ASPĮ darbuotojai ne tik aktyviai mokėsi, bet ir patys buvo lektoriais, besidalinančiais savo gerąja patirtimi.

Siekiant kurti antikorpūcinę aplinką institucijose ir įstaigose, yra labai svarbu skirti pakankamai dėmesio antikorpūciniam švietimui, kuris padeda kiekvienam darbuotojui ugdyti antikorpūcinį sąmoningumą, formuoti skaidrumo nuostatas. Tuo tikslu Sveikatos apsaugos ministerija aktyviai kvietė visus darbuotojus, besidominčius antikorpūcinės aplinkos kūrimo tema, naudotis STT sukurtu įrankiu – E. mokymų platforma. Taip pat nuolat darbuotojus informuoti apie galimybę savarankiškai ugdyti antikorpūcinį sąmoningumą, naudojantis įvairiomis mokymųsi platformomis, per *Youtube* kanalą susipažįstant su STT, VTEK, Skaidrumo akademijos parengtais mokymais ir renginiais korupcijos prevencijos tema.

Sveikatos apsaugos ministerija parengė, bei pavedė įstaigų vadovams, visus darbuotojus išsamiai supažindinti su Antikorpūcinio elgesio kodeksu, patvirtintu 2022 m. vasario 4 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-258 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos antikorpūcinio elgesio kodekso patvirtinimo“. Taip pat Sveikatos apsaugos ministerija parengė metodinę medžiagą dėl interesų kontrolės (PowerPoint formatu) ir ją 2022 m. rugsėjo 15 d. raštu Nr. 10-3981 „Dėl korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo“, išplatino visoms įstaigoms, įpareigojant su minėta medžiaga supažindinti visus darbuotojus. Taip pat visiems darbuotojams buvo išplatintas, STT iniciatyva sukurtas antikorpūcinis socialinis vaizdo klipas "Korupcija – nykstanti rūšis", kuriame atskleistas nepakantumumas korupcinio pobūdžio nusikaltimams, kur kiekvienas, pastebėjęs tokį atvejį, privalėtų pranešti STT.

2022 m. lapkričio 21 d. 13 val. Sveikatos apsaugos ministerijos darbuotojai dalyvavo mokymuose – „Lietuvos Respublikos Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo taikymas“.

2022 m. lapkričio 18 d. Sveikatos apsaugos ministerija, kartu su Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetu, organizavo konferenciją „Skaidrumas sveikatos sistemoje ir pagarbūs santykiai su pacientu – ką dar turime padaryti“. Konferencijoje buvo diskutuojama keliomis temomis: kaip išvengti korupcijos sveikatos sistemoje ir kaip pagerinti pacientų ir medikų santykius. Konferencijoje pranešimus skaitė Specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos gydytojų vadovų sąjungos, Jaunųjų gydytojų asociacijos, pacientus vienijančių organizacijų, universitetų, tiriamosios žurnalistikos atstovai, užsienyje dirbantys ir tos šalies sveikatos sistemą pažįstantys lietuvių kilmės specialistai, ekspertai. Konferencijos vaizdo įrašas - YouTube kanale⁴.

2022 m. gruodžio 14 d. Sveikatos apsaugos ministerija paminėjo Tarptautinę antikorupcijos dieną, kurioje dalyvavo įstaigų korupcijos prevencijos specialistais. Renginio metu, apvalaus stalo diskusijoje, buvo aptarta ką „Sveikatos apsaugos ministerija ir kiekvienas iš mūsų darome ir galime padaryti, kad visuomenė labiau pasitikėtų sveikatos sistema“.

Labai svarbu paminėti tai, kad 2022 m. Sveikatos apsaugos ministerijai bendradarbiaujant su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, aukštosioms mokyklomis – Vilniaus universitetu ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetu, visuomenės sveikatos specialistais ir medicinos darbuotojus atstovaujančiomis įstaigoms bei organizacijomis, buvo atnaujinti medicinos ir visuomenės sveikatos specialistų studijų kryptių aprašai.

Medicinos ir visuomenės sveikatos specialistai Lietuvoje bus ruošiami vadovaujantis atnaujintais studijų kryptių aprašais. Juose pirmą kartą įtvirtinti reikalavimai studijų metais dėmesį skirti ne tik profesinių žinių ir įgūdžių gilinimui, tačiau ir psichikos sveikatos raštingumui, psichologiniam ir korupciniam atsparumui, korupcijos atpažinimui, bendravimo įgūdžių ugdymui. Šie pokyčiai turėtų prisidėti didesnio medicinos personalo sąmoningumo, geresnių santykių su pacientais ir kolegomis, mažesnio psichologinio smurto apraiškų skaičiaus darbo vietose.

Studijų metu dėmesys bus skiriamas ir profesinei etikai bei veiklos skaidrumui, bus mokomi atpažinti bei tinkamai reaguoti į korupcinius reiškinius.

Visuomenės sveikatos studijų krypties aprašas įsigaliojo 2022 m. rugsėjo 14 d., Medicinos studijų krypties aprašas įsigaliojo 2023 m. sausio 1 d. Universitetai turės suderinti vykdomas studijų programas su aprašo nuostatomis iki 2023 m. rugsėjo 1 d.

Taip pat labai svarbu paminėti, kad nuo 2022 m. pradžios, Sveikatos apsaugos ministerija kas ketvirtį organizuoja bendrus susitikimus su įstaigų darbuotojais, atsakingais už korupcijos prevenciją, kurių metu aptariamos ne tik iškilusios problemos, bet įstaigos tarpusavyje dalinasi gerąja patirtimi bei praktika, įgyvendinant skaidrumo politiką.

Tačiau susipažinus su įstaigų, kurių 2022-12-31 d. savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, ataskaitomis, matyti, kad ne visos įstaigos šiai priemonei skyrė pakankamą dėmesį, nors kai kurios įstaigos ne tik pasiekė, bet ir viršijo uždavinio įgyvendinimo kriterijus, tačiau taip pat yra įstaigų ir nepasiekusių pirmiau nurodytų uždavinio įgyvendinimo 3.1 ir 3.2. kriterijų, o dalis įstaigų pateikė neišsamią informaciją, iš kurios nebuvo galimybės vertinti apie uždavinio kriterijų įgyvendinimą.

Įgyvendinant uždavinio 3.2. kriterijų, dalis įstaigų į šią priemonę pasižiūrėjo labai formaliai ir įgyvendinant priemonę, tiesiog darbuotojams išplatino aktualią informaciją korupcijos prevencijos temomis, arba informavo darbuotojus apie galimybę savarankiškai kelti kompetenciją STT E.mokymų platformoje (<https://emokymai.stt.lt>), dalyvaujant Skaidrumo akademijos organizuojamuose renginiuose, ar stebint STT vaizdo medžiagą YouTube kanale, nepateikiant išsamesnės informacijos keliomis temomis buvo išplatinta mokomi medžiaga ir nenurodant koks darbuotojų skaičius ir kokiomis temomis išklause mokymus savarankiškai. Tačiau buvo įstaigų, kurios šiai priemonei skyrė pakankamą ir nuoseklų dėmesį, o tarp gerųjų pavyzdžių galima paminėti VšĮ Respublikinę Vilniaus universitetinę ligoninę, kuri organizavo kontaktinius mokymus „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje“ ir „Korupcijos rizikos sveikatos apsaugoje bei

⁴ Nuoroda: <https://www.youtube.com/watch?v=H5RaIMtYCXc>

viešuosiuose pirkimuose“, kuriuose dalyvavo 53 darbuotojai; išleido Bendravimo standartą, apžvelgiant kasdienes situacijas ir teikiant patarimus, kaip jose elgtis, taip pat pateikiant „Nevartotinas korupcinio pobūdžio frazes“. Bendravimo standartas buvo pristatytas darbuotojams organizuojant praktinio pobūdžio mokymus grupėms iki 20 žmonių pasitelkiant tiek vidinius, tiek išorės lektorius (su vidiniais lektoriais dalyvavo - 585 darbuotojai, su išoriniais – 418). Reaguojant į STT KRA, Ortopedijos ir traumatologijos centro gydytojams 2022 m. birželio mėnesį organizuoti mokymai interesų derinimo klausimu (dalyvavo 35 gydytojai ortopedai traumatologai), parengtos išankstinės rekomendacijos „Dėl interesų konflikto“, „Dėl kitų asmenų galinčių kelti interesų konfliktą“ ir kt.

Visose įstaigose, už korupcijos prevenciją atsakingi asmenys, 2022 metais aktyviai kėlė savo kompetencijas dalyvaudami seminaruose, konferencijose, mokymuose bei „Skaidrumo akademijos“, STT, Transparency International Lietuvos skyriaus, Sveikatos apsaugos ministerijos organizuojuose renginiuose.

Šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane, o jos įgyvendinimui bus skiriamas ypatingas dėmesys.

4. TIKSLAS. Siekti skaidrumo, efektyvumo sveikatos sistemos įstaigų viešųjų pirkimų srityje bei užtikrinti pagrindinį viešųjų pirkimų tikslą – racionaliai naudoti skirtas lėšas.

4.1. UŽDAVINYS. Viešųjų pirkimų skaidrinimas.

4.1.2. priemonė: atlikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. V-1651 „Dėl pirkimų vykdytojų sveikatos priežiūros sistemoje viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių paviešinimo“ 1.1.1–1.1.4 papunkčiuose nurodytos užpildytose formose pateiktos informacijos analizę ir išvadas bei siūlymus dėl pirkimų stebėsenos rodiklių tobulinimo, korupcijos prevencijos veiklos skaidrumo didinimo pateikti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui ne rečiau kaip du kartus per kalendorinius metus.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 1: pirkimų vykdytojų sveikatos priežiūros sistemoje viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių viešinimas:

1.1. įstaigos interneto svetainėje paskelbti ne mažiau kaip keturi pirkimų vertinimo rodikliai;

1.2. pateiktos įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui ne mažiau nei dvi išvados bei siūlymai dėl pirkimų stebėsenos rodiklių tobulinimo, korupcijos prevencijos veiklos skaidrumo didinimo: 2020 m. – 2 vnt., 2021 m. – 2 vnt., 2022 – 2 vnt.

Įgyvendinta iš dalies. Visos įstaigos, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 d. įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, pasiekė 1.1. kriterijų ir visos įstaigos savo interneto svetainėje skelbia pasirinktinai pirkimų vertinimo rodiklius. Tačiau uždavinio įgyvendinimo kriterijų 1.2., 2022 metais pasiekė tik 18 įstaigų iš 38. Tik dalis įstaigų ataskaitose apie priemonės įgyvendinimą nurodė, kad atlieka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. V-1651 „Dėl pirkimų vykdytojų sveikatos priežiūros sistemoje viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių paviešinimo“ 1.1.1–1.1.4 papunkčiuose nurodytos užpildytose formose pateiktos informacijos analizę ir išvadas bei siūlymus dėl pirkimų stebėsenos rodiklių tobulinimo, korupcijos prevencijos veiklos skaidrumo didinimo, teikia įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui ne rečiau kaip du kartus per kalendorinius metus.

Atsižvelgiant į įstaigų pateiktą informaciją bei jos aktualumą, ši priemonė buvo iš dalies pakeista, numatant, kad įstaigos vykdytų pirkimų stebėseną pagal tarptautinių ir supaprastintų viešųjų pirkimų rodiklius, skelbiamus VPT Švieslentėje, adresu <https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-vykdytoju-zemelapis-svieslente-1> ir atliktų viešinosios informacijos analizę, o išvadas ir siūlymus dėl pirkimų stebėsenos rodiklių tobulinimo, korupcijos prevencijos veiklos skaidrumo didinimo, pateiktų įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, o šios priemonės įgyvendinimas bus tęsiamas ir Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2028 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2023-2025 metų priemonių plane.

4.1.3. priemonė: parengti standartizuotas medicinines įrangos (prietaisų), įsigyjamos viešojo pirkimo būdu, technines specifikacijas.

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 2: *parengtos standartizuotos medicininės įrangos (prietaisų), išsigyjamos viešojo pirkimo būdu, techninės specifikacijos: 2020 m. – 3 vnt., 2021 – 3 vnt., 2022 m. – 3 vnt.;*

Įgyvendinta. Siekiant parengti kuo kokybiškesnes standartizuotas technines specifikacijas, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-620 buvo sudaryta darbo grupė standartizuotoms medicininėms prietaisų (įrangos) techninėms specifikacijoms peržiūrėti ir parengti, į kurią buvo įtraukti Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių gydymo įstaigų kompetentingi specialistai, Viešųjų pirkimų tarnybos atstovai bei savivaldybės pavaldume esančių poliklinikų atstovai.

2022 m. buvo patikslintos slaugos priemonių plovimo-dezinfekavimo mašinos (didelės talpos) ir slaugos priemonių plovimo-dezinfekavimo mašinos techninės specifikacijos bei kraujo ėmimo sistemų techninė specifikacija.

Kaip ir ankstesniais metais, techninių specifikacijų rengimo procesą sudarė keli etapai, kurių vienas svarbiausių buvo rinkos konsultacijos per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą, kuomet specifikacijos buvo teikiamos tiekėjų pastaboms ir pagal jas vėliau koreguojamos. Patikslintos specifikacijos buvo pakartotinai skelbiamos rinkos konsultacijai, o paskui tvirtinamos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais ir paskleidžiamos Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžioms įstaigoms bei savivaldybių asociacijai.

2022 m. dviem Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais buvo patvirtintos keturios standartizuotos techninės specifikacijos: hemodializės aparato techninė specifikacija ir hemodializės aparato su hemodiafiltracijos procedūrų taikymo galimybėmis techninė specifikacija (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. rugpjūčio 4 d. įsakymas Nr. V-1304 „Dėl hemodializės aparato ir hemodializės aparato su hemodiafiltracijos procedūrų taikymo galimybėmis techninių specifikacijų standartizavimo“) bei slaugos priemonių plovimo – dezinfekavimo mašinos (didelės talpos) techninė specifikacija ir slaugos priemonių plovimo – dezinfekavimo mašinos techninė specifikacija (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. V-1476 „Dėl slaugos priemonių plovimo - dezinfekavimo mašinos (didelės talpos) ir slaugos priemonių plovimo - dezinfekavimo mašinos techninių specifikacijų standartizavimo“).

Standartizuotos techninės specifikacijos palengvina gydymo įstaigų specialistų darbą rengiant specifikacijas, nes ne visos įstaigos turi pakankamai žmoniškųjų išteklių pirkimo funkcijoms atlikti. Parengus standartizuotas technines specifikacijas, Sveikatos apsaugos ministerija bendradarbiavo su Centrine perkančiąja organizacija, kuri pildydavo atitinkamus modulius naujomis standartizuotomis specifikacijomis. Standartizuotos techninės specifikacijos yra privalomos ministerijos pavaldžioms sveikatos priežiūros įstaigoms, o savivaldos pavaldume esančioms sveikatos priežiūros įstaigoms yra rekomenduojamos. Techninės specifikacijos patalpintos ministerijos interneto svetainės Korupcijos prevencijos skiltyje.

4.1.4. priemonė: *didinti vaistų centralizuotų pirkimų procentinę dalį per Centrinės perkančiosios organizacijos elektroninį katalogą.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 3: *vaistų, kurie išsigyti per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, vertės dalis nuo bendros vaistų, kuriuos galima išsigyti per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, vertės sudaro ne mažiau kaip 80 proc.*

Įgyvendinta. Beveik visos Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios ASPĮ, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, vaistus pirkė per VŠĮ Centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO LT) elektroninį katalogą ir jų vertė sudaro ne mažiau kaip 80 proc. Bendra informacija apie atliktus tokius pirkimus skelbiama įstaigų interneto svetainėse, viešųjų pirkimų stebėsenos rodiklių skiltyje, kadangi vienas iš rodiklių yra pirkimų skaičius per CPO LT ir pirkimų vertė per CPO LT. Tik nedidelė dalis įstaigų informacijos nepateikė ar šio rodiklio nepasiekė.

Dalis Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių įstaigų, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina Sveikatos apsaugos ministerija, savo viešuosius pirkimus, išskyrus mažos vertės pirkimus, jau nuo 2023 m. pradžios pradėjo organizuoti ir vykdyti centralizuotai. 2023–2026 m. laikotarpiu numatoma nuosekliai centralizuoti visų Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių

įstaigų pirkimus. Pagal naują tvarką, visi perkančiųjų organizacijų vykdomi viešieji pirkimai, išskyrus mažos vertės, bus vykdomi per centrinę perkančiąją organizaciją VšĮ CPO LT, todėl šios priemonės įgyvendinimas nebebus tęsiamas.

4.1.5 priemonė: *konsoliduotų viešųjų pirkimų vykdymas.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 4: *kasmet vykdomi ne mažiau kaip 2 konsoliduoti viešieji pirkimai.*

Įgyvendinta. Beveik visos Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios ASPĮ, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas 2022 m. gruodžio 31 įgyvendino Sveikatos apsaugos ministerija, vykdė konsoliduotus viešuosius pirkimus ir nustatytą uždavinio įgyvendinimo kriterijų gerokai viršijo, nes 2022 metais mažiausiai vykdytų konsoliduotų viešųjų pirkimų skaičius buvo du, bet buvo įstaigų kurios įvykdė net po 6, 11 ar 13 konsoliduotų pirkimų. Tačiau buvo ir įstaigų kurios nevykdė konsoliduotų pirkimų arba nepateikė informacijos apie šios priemonės įgyvendinimą.

5 TIKSLAS. Užtikrinti, kad priežiūros funkcijos valstybėje būtų atliekamos efektyviai, koordinuotai ir veiksmingai apsaugant įstatymų bei kitų teisės aktų ginamas teises ir teisėtus interesus.

5.1. UŽDAVINYS. Ūkio subjektų veiklos priežiūros efektyvinimas.

5.1.2 priemonė: *įvertinti tiesioginį valstybinės visuomenės sveikatos saugos grįžtamosios kontrolės (neplaninio patikrinimo) vykdymo efektyvumą ir pateikti pasiūlymus.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 2: *parengtas tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos grįžtamosios kontrolės (neplaninio patikrinimo) vykdymo efektyvumo vertinimas ir pateikti pasiūlymai.*

Įgyvendinta. Įvertintas tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos grįžtamosios kontrolės (neplaninio patikrinimo) vykdymo efektyvumas ir 2022 m. balandžio 15 d. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) raštu Nr. (12 15.1.1 Mr.) 2-22176 „Dėl Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos grįžtamosios kontrolės (neplaninio patikrinimo) vykdymo efektyvumo vertinimo ir pasiūlymų pateikimo“ Sveikatos apsaugos ministerijai pateikti pasiūlymai.

Sveikatos apsaugos ministerija 2023 m. numato parengti ir pateikti derinti suinteresuotoms institucijoms Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. V-946 „Dėl Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento patvirtinimo“ pakeitimo projektą, kuriuo siekiama suderinti Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento nuostatas su Licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos priežiūros tvarkos aprašo nuostatomis, patikslintomis atsižvelgiant į STT 2022 m. lapkričio 21 d. 9 Antikorupcinio vertinimo išvadą „Dėl privalomųjų mokymų ir atestavimo bei priežiūros vykdymo tvarkos“ Nr. 4-01-924.

2022 m. Sveikatos apsaugos ministerija tai pat parengė Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 2, 15, 21, 34, 39, 41 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir 2022-09-28 raštu Nr. (1.1.9-411)10-412 pateikė derinti pavaldžioms institucijoms.

Atsižvelgiant į Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo ir Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo nuostatas ir į tai, kad licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veikla yra tik viena iš ūkio subjektų vykdomų veiklos rūšių, kurių priežiūrą vykdo NVSC, ši priežiūra nesiskiria nuo NVSC vykdomos kitų ūkio subjektų veiklos priežiūros (valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės), bei siekiant užtikrinti vienodą ūkio subjektų priežiūros praktiką, atsisakyti perteklinio reguliavimo (kai atskiroms ūkio subjektų rūšims taikomi skirtingi jų priežiūrą reglamentuojantys teisės aktai), užtikrinti teisės aktų suderinamumą, jų nuostatų nuoseklumą ir aiškumą, Projektu siūloma atsisakyti sąvokos „licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos *priežiūra*“ ir patikslinti Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 43 straipsnio 25 dalies nuostatas nurodant, kad licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę vykdo NVSC, atitinkamai papildant Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir reglamentuojant, kad licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla (šią veiklą vykduojantys ūkio subjektai) yra vienas iš NVSC vykdomos visuomenės sveikatos saugos

kontrolės objektų, t. y. turėtų būti vykdoma Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento nustatyta tvarka.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 43 straipsnio 25 dalyje nurodyta, kad licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos priežiūrą šalyje vykdo sveikatos apsaugos ministro įgaliota institucija. Vadovaujantis Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. V-868 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, 53 punktu licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos priežiūrą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1116 „Dėl Licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka vykdo NVSC. Vadovaujantis Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 2 straipsnio 14 dalies ir Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnio 36 dalies nuostatomis įgaliotų valstybės institucijų ir pareigūnų atliekami veiksmai ūkinės komercinės veiklos atitikties visuomenės sveikatos saugos norminių teisės aktų reikalavimams įvertinti bei administracinėms poveikio priemonėms taikyti vadinami valstybine visuomenės sveikatos saugos kontrole. Ši sąvoka atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme pateiktos sąvokos „ūkio subjektų veiklos priežiūra“ (viešojo administravimo subjektų veikla prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi teisės aktų ir administracinių sprendimų) apibrėžties turinį. Pastebėtina, kad nei Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, nei Sveikatos sistemos įstatyme nėra apibrėžta sąvoka „licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos priežiūra“).

5.1.5 priemonė: *atlikti asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms buvo išduotos odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos licencijos, suteikiančios teisę teikti odontologinės priežiūros (pagalbos) ir burnos priežiūros paslaugas, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą.*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 5: odontologinės veiklos skaidrinimas:

5.1. patikrinta 2020 m. – 162 įstaigų, 2021 m. – 470 įstaigų, 2022 m. – 490 įstaigų;

Įgyvendinta. Rodiklis ne tik pasiektas, bet ir ženkliai viršytas. 2022 m. buvo suplanuota patikrinti 1375 ASPĮ, kurioms buvo išduotos odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos licencijos, suteikiančios teisę teikti odontologinės priežiūros (pagalbos) ir burnos priežiūros paslaugas, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą. Iš suplanuotų patikrinti ASPĮ, patikrintos 1305 ASPĮ. Dėl nustatytų trūkumų, techninių kliūčių 70 ASPĮ vertinimai bus baigti 2023 m. 1 ketvirtyje.

5.1.7. priemonė: *tobulinti VVKT nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. sausio 13 d. įsakymu Nr. V-27 „Dėl Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, reglamentavimą, siekiant papildyti bei patikslinti VVKT vykdomas funkcijas. Sociologinių tyrimų duomenimis korupcija sveikatos sistemoje neženkliai, tačiau mažėja (Lietuvos korupcijos žemėlapis 2018-2019 metai).*

Uždavinio įgyvendinimo kriterijus 6 adaptuotas 5.1.7, 5.1.8. ir 5.1.9. priemonėms: *atliktas teisės aktų, kurių trūkumus identifiko VVKT, atlikusi korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą 2021 m. ir išanalizavusi ūkio subjektų rizikingumo vertinimo, priežiūros ir sankcijų taikymo sritį, keitimas.*

Įgyvendinta iš dalies. Įgyvendinant STT korupcijos rizikos analizės „Vaistinių preparatų reklamos srityje ir su šia sritimi susijusios veiklos srityse“ (toliau – KRA), atliktos 2021 m. rekomendacijas ir siekiant tobulinti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVKT) nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. sausio 13 d. įsakymu Nr. V-27 „Dėl Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, buvo parengtas jų pakeitimo Projektas, papildant bei patikslinant VVKT vykdomas funkcijas, kurios bus daugiau orientuotos į rizikos, vykdančias konkrečius vaistinių preparatų reklaminius renginius ASPĮ, veiksnius.

5.1.8. priemonė: *siekiant detalizuoti galimas taikyti sankcijas bei apibrėžti sprendimo dėl sankcijų taikymo priėmimo tvarką, taip pat siekiant patikslinti nuostatus, atsižvelgiant į pakeistą*

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą, pakeisti Farmakologinio budrumo patikrinimų taisyklės, patvirtintas VVKT viršininko 2010 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1A-1323 „Dėl Farmakologinio budrumo patikrinimų taisyklių patvirtinimo“, bei siekiant atitikties Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 61 straipsnio 4 dalyje įtvirtintam reikalavimui, Farmakologinio budrumo patikrinimų taisyklės patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu.

Įgyvendinta. Siekiant užtikrinti VVKT atliekamų vaistinio preparato registruotojų farmakologinio budrumo veiklos patikrinimų atitiktį Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis bei detalizuoti galimas taikyti sankcijas, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. gruodžio 6 d. įsakymu V-1816 „Dėl vaistinių preparatų registruotojų farmakologinio budrumo veiklos patikrinimų tvarkos aprašo ir farmakologinio budrumo veiklos patikrinimo pažymos formos patvirtinimo“ patvirtintas Vaistinių preparatų registruotojų farmakologinio budrumo veiklos patikrinimų tvarkos aprašas (įsigaliojo nuo 2023-01-01). Šis aprašas reglamentuoja vaistinio preparato registruotojo farmakologinio budrumo veiklos patikrinimų planavimą, rizikingumo vertinimą, patikrinimų atlikimo tvarką, patikrinimo pažymos rengimą, trūkumų klasifikavimą.

5.1.9. priemonė: *siekiant reglamentuoti ūkio subjektų rizikingumo vertinimą klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimo patikrinimo planavimo srityje, pakeisti Klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimo patikrinimų (inspekcijų) taisyklės, patvirtintas VVKT viršininko 2011 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. 1A-72 „Dėl Klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimo patikrinimų (inspekcijų) taisyklių, Vaistinio preparato klinikinio tyrimo atlikimo patikrinimo (inspekcijos) protokolo bei Klinikinių tyrimų patikrinimų (inspekcijų) protokolų registro formų patvirtinimo“.*

Įgyvendinta. Siekiant reglamentuoti ūkio subjektų rizikingumo vertinimą klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimo patikrinimo planavimo srityje, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V- 1195 „Dėl Klinikinių vaistinių preparatų tyrimų patikrinimų tvarkos aprašo ir Geros klinikinės praktikos patikrinimo pažymos formos patvirtinimo“ buvo patvirtintas Klinikinių vaistinių preparatų tyrimų patikrinimų tvarkos aprašas. Šis aprašas pakeitė iki tol galiojusias Klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimo patikrinimų (inspekcijų) taisyklės, kurios buvo patvirtintos VVKT viršininko 2011 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. 1A-72 „Dėl Klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimo patikrinimų (inspekcijų) taisyklių, Vaistinio preparato klinikinio tyrimo atlikimo patikrinimo (inspekcijos) protokolo bei Klinikinių tyrimų patikrinimų (inspekcijų) protokolų registro formų patvirtinimo“.

Taip pat, įgyvendinant pirmiau pateiktos KRA rekomendacijas, siekiant atlikti vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo veiksmų organizuojant reklaminį renginį ir (ar) jame skleidžiamos vaistinių preparatų reklamos atitikties vaistinių preparatų reklamą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams vertinimą, VVKT viršininko 2022 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. (1.72E)1A-669 buvo patvirtintas Reklaminių renginių patikrinimo tvarkos aprašas, taip pat VVKT 2022 metais sukurta ir įdiegta elektroninė reklaminių renginių registravimo forma, pradėta viešinti teisės aktų nustatyta informacija apie reklaminius renginius. Minėtas aprašas reglamentuoja reklaminių renginių patikrinimų, atliekamų siekiant įvertinti vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo veiksmus organizuojant reklaminį renginį ir (ar) jame skleidžiamos vaistinių preparatų reklamos atitiktį teisės aktų reikalavimams, šių patikrinimų rūšis, jų planavimą, atrankos patikrinimams atlikti kriterijus, atlikimo tvarką ir trukmę, reklaminio renginio patikrinimo pažymos rengimą. Apraše yra patvirtintas ir vaistinių preparatų registruotojų ar jų atstovų rizikos veiksmių sąrašas. Šios priemonės sudarė sąlygas VVKT pradėti praktikoje taikyti subjektų rizikingumo vertinimu pagrįstą vaistinių preparatų registruotojų organizuojamų reklaminių renginių ASPĮ ir nuotoliniu būdu patikrinimą.

Dėl Plano priemonių įgyvendinimo 2022 m. ataskaitos nepateikė tik VšĮ Palangos reabilitacijos ligoninė, kuri reorganizacijos metu nuo 2023 m. sausio 1 d. sujungta su VšĮ Klaipėdos universitetine ir VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninėmis. Tačiau VšĮ Jūrininkų ligoninė ataskaitą apie Plano vykdymą 2022 metais ataskaitą pateikė laiku, todėl jos duomenys, apžvelgiant visos sveikatos sistemos Plano vykdymą 2022 m., buvo įskaityti.

Taip pat apibendrinant Plano priemonių įgyvendinimą 2022 m., nebuvo įtrauktos ASPI, kurių savininko ar dalininko teisės ir pareigos įgyvendino savivaldybės, nes tik 5 ASPI pateikė ataskaitas apie Plano ar savo priemonių plano vykdymą 2022 m.

Sveikatos apsaugos ministras

Arūnas Dulkys